Lieta Nr.C40096514
Lietas arhīva Nr.C-0965-14

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā

Ventspils tiesa šādā sastāvā:
tiesnese S.Lucava
ar tiesas sēdes sekretāri uzvārds,
piedaloties prasītājam /pers. A/, atbildētājas pārstāvei /pers. B/,
2014.gada 22.septembrī izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. A/ *(/pers. A/)* prasībā pret /pers. C/ par uzturlīdzekļu piedziņas apmēra samazināšanu, un

k o n s t a t ē j a

Prasība tiesā celta 2014.gada 3.jūnijā.

Prasības pieteikumā norādīts, ka ar Ventspils tiesas /datums/spriedumu no prasītāja atbildētājas labā tika piedzīti uzturlīdzekļi dēla Mārtiņa uzturam 122 Ls ik mēnesi līdz bērna pilngadībai. Ir mainījušies vairāki apstākļi, galvenokārt prasītāja ienākumi, tāpēc viņš vēršas tiesā ar pieteikumu par maksājuma apmēra grozīšanu.

Prasītāja ienākumu avots ir viņa saimnieciskā darbība individuālajā uzņēmumā nosaukums IK, proti, saimniecības elektropreču remonts un sīku metālizstrādājumu, piemēram atslēgu, izgatavošana. Uzņēmuma ienākumi nodrošina tikai izdzīvošanu, ko apliecina 2013.gada ienākumu deklarācija, jo peļņa ir tikai 240 latu (340,80 *euro*). Prasītājam ir nopietnas veselības problēmas un ir nepieciešams veikt gūžas endoprotozēšanu. 2013.gada 26.novembrī viņš ir uzņemts rindā šīs operācijas izdarīšanai, taču tuvāko gadu laikā tā netiek prognozēta par valsts līdzekļiem un, lai to veiktu ātrāk, ir nepieciešams pacienta līdzfinansējums 40 -50% apmērā. No traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīcas sniegto pakalpojumu cenu izdrukas ir redzams, ka šādas operācijas maksa bez implanta vērtības ir 2134,31 *euro*. Prasītājam ir nepieciešams uzkrāt daļu līdzekļu un veikt operāciju, jo pretējā gadījumā viņš kļūs par darba nespējīgu invalīdu. Prasītājam pieder nekustamais īpašums /adrese A/, kas tiek izmantota tikai kā paša mājoklis un nedod ienākumus. Ir automašīna, kas nepieciešama kā pārvietošanās līdzeklis kustību problēmu dēļ.

Prasītājs uzskata, ka bērna uzturēšanas izdevumi 349,05 *euro*, kā to bija norādījusi atbildētāja, ir stipri pārspīlēti, jo rodas jautājums, kur prasītāja ņem līdzekļus to apmaksai, ja viņas vidējā alga ir tikai 217,43 *euro.* Šogad minimālā alga ir palielināta, arī atbildētājas ienākumiem jābūt stipri lielākiem un attiecīgi viņas proporcionālajai daļai bērna uzturēšanā.

Pamatojoties uz Civillikuma 179.pantu LR Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", lūdz samazināt uzturlīdzekļus līdz valstī noteiktajam minimālajam apmēram.

Rakstveida paskaidrojumos atbildētāja norāda, ka prasību neatzīst. Ventspils tiesas /datums/spriedums par uzturlīdzekļu 122 Ls apmērā mēnesī piedziņu stājies likumīgā spēkā un nav apstrīdēts. Prasītājs uzskata, ka bērna uzturēšanas izdevumi ir stipri pārspīlēti un ir mainījušies prasītāja ienākumi. Ventspils tiesas spriedumā prasītāja ienākumi norādīti 133 Ls apmērā, taču uz šo brīdi prasītājs norāda, ka viņa ienākumi mēnesī ir 340,80 EUR, tātad gandrīz divas reizes lielāki, kā sprieduma pieņemšanas brīdī. Prasītājs, kā individuāls komersants, neuzrāda savus patiesos ienākumus un viņa faktiskie ienākumi ir ievērojami lielāki. Spriedumā par uzturlīdzekļu piedziņu konstatēts, ka dēlam ir viegli garīgās attīstības un kustību traucējumi, tādēļ viņam nepieciešama speciāla aprūpe un mācības speciālā klasē, kas ir tikai /Nosaukums/. Līdz ar to papildus nepieciešami transporta izdevumi, kā arī jānodrošina papildus dažādas fiziskās aktivitātes, peldēšanas nodarbības, regulāras psihologa konsultācijas, sabalansēts uzturs. No 2014.gada 3.marta dēls apmeklē dienas centru "/Nosaukums/", par kura nodarbībām jāmaksā 20 EUR mēnesī (bez vasaras mēnešiem). Bez tam dēlam ir pasliktinājusies redze un ir nepieciešams iegādāties brilles.

Uzskata, ka prasītājs nav pierādījis faktu, ka viņa materiālais stāvoklis būtu pasliktinājies un tādēļ būtu pamats samazināt uzturlīdzekļu apmēru. Bez tam, piedzenot uzturlīdzekļus tika ņemts vērā arī fakts, ka viņa pilngadīgā meita /pers. D/, kurai viņš it kā maksāja uzturlīdzekļus, vēl mācījās /nosaukums/vidusskolas 12.m klasē. Šobrīd /pers.D/ir pabeigusi mācības vispārizglītojošā mācību iestādē un lietā nav nekādu pierādījumu tam, ka prasītājs viņu apgādātu. Tātad prasītājam citu apgādājamo šobrīd vairs nav un viņa materiālais stāvoklis faktiski ir uzlabojies. Turklāt prasītājam bez pilngadīgās meitas /pers.D/ ir četri pilngadīgi materiāli nodrošināti bērni, kas varētu sniegt viņam operācijas nepieciešamības gadījumā materiālu palīdzību. Atbildētāja šobrīd ir bezdarbniece un viņas ienākumi ir minimāli.

Tiesas sēdē prasītājs prasību uzturēja uz prasības pieteikumā norādītajiem motīviem un papildus paskaidroja, ka izņemot oficiālos ienākumus viņam gadās arī kādi papildus darbi, kas tāpat tiek apmaksāti, taču tā kā Saldū ir trīs tādi meistari kā viņš, konkurences dēļ ienākumu nav daudz. Neatbilst patiesībai atbildētājas apgalvojums, ka viņa ienākumi ir tādi, ka viņš spēj maksāt piespriestos uzturlīdzekļus. Automašīnas, kas minētas iepriekšējā spriedumā, vairs nav viņa īpašumā, jo vienu pārdevis, bet divas pārrakstījis uz dēla vārdu. Meitai /pers.D/uzturlīdzekļus nav maksājis, tikai iedevis naudu cik varējis.

Atbildētājas pārstāve prasību neatzina, norādot uz paskaidrojumos minētajiem iebildumiem. Papildus paskaidroja, ka atbildētāja dzīvoja ar prasītāju divus gadus un zina, ka viņa, kā augstas kvalifikācijas speciālista, ienākumi ir pietiekami lieli, lai viņš varētu turpināt maksāt uzturlīdzekļus piespriestajā apmērā. Viņš braukā pa citām pilsētām un veic labi apmaksājamus sadzīves tehnikas remontus. Pavisam nesen, kad atbildētāja palūdza salabot ledusskapi, prasītājs atbildēja, ka atbrauks tad, kad būs pasūtījums Ventspilī, kas apstiprina to, ka viņš turpina strādāt arī citās pilsētās. Uzturlīdzekļu apmērs atbilst bērna nepieciešamām vajadzībām.

Novērtējusi iesniegtos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība nav pamatota un ir noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 96.panta otro daļu, fakti, kas nodibināti ar likumīgā spēkā stājušos spriedumu vienā civillietā, nav no jauna jāpierāda, iztiesājot citas civillietas, kurās piedalās tās pašas puses.

Ar Ventspils tiesas /datums/spriedumu no prasītāja atbildētājas labā piedzīti uzturlīdzekļi 2003.gada 3.februārī dzimušā dēla /pers. E/ uzturam 122 Ls apmērā, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz 18 gadiem vai apstākļu maiņai (lietas 7.,

8.lapa). Šāds uzturlīdzekļu apmērs noteikts ņemot vērā to, ka prasītāja uzrādītie ienākumi ir 133 Ls mēnesī, īpašumā ir namīpašums un trīs automašīnas, apgādībā ir vēl viens nepilngadīgs bērns. Tiesa atzinusi par pamatotiem un samērīgiem bērnam nepieciešamo izdevumu aprēķinu, kā arī ņēmusi vērā, ka atbildētājas ienākumi mēnesī ir 153,12 Ls. Tā kā šie fakti nodibināti ar spēkā stājušos spriedumu un tas netika pārsūdzēts, tiesa secina, ka prasītājs piekrita gan bērnam nepieciešamo izdevumu, gan piedzenamo uzturlīdzekļu apmēram.

Civillikuma 179.panta pirmā daļa nosaka vecāku pienākumu uzturēt bērnu samērā ar savu mantas stāvokli, uzturlīdzekļu apmērs var mainīties atkarībā no vecāku maksātspējas, bet nedrīkst būt mazāks par valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru. Savukārt Civilprocesa likuma 203.panta ceturtā daļa paredz pušu tiesības mainoties apstākļiem, kas ietekmē maksājumu apmēra vai ilguma noteikšanu, iesniegt jaunu prasību un prasīt maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu.

Prasītājs savu prasību par uzturlīdzekļu samazināšanu līdz valstī noteiktajam minimālajam apmēram pamato ar to, ka viņam pēc iespējas ātrāk jāveic gūžas endoprotozēšanas operācija un tas ir iespējams tikai par maksu, kas bez implanta vērtības ir 2134,31 *euro*. Viņam ir nepieciešams uzkrāt daļu līdzekļu un veikt operāciju, jo pretējā gadījumā kļūs par darba nespējīgu invalīdu. Pamato arī ar to, ka ir radusies konkurence biznesā, kas ir samazinājusi viņa ienākumus.

Tiesa nodibināja, ka saskaņā ar iesniegto 2013.gada deklarāciju par saimnieciskās darbības veikšanu IK /nosaukums/ deklarētie prasītāja ienākumi ir 240 Ls (lietas 13.-16.lapa). Ieskatoties tiesai pieejamos publiskajos reģistros, tiesa konstatē, ka uz prasītāja vārda reģistrēts nekustamais īpašums /adrese A/, un 1988.gada izlaiduma automašīna FORD SIERRA. Savukārt atbildētājas ienākumi saskaņā ar VSAA izziņu ir bezdarbnieku pabalsts 133,26 EUR apmērā (lietas 43.lapa), viņai nepieder nekustamie īpašumi, automašīnas un kapitāla daļas uzņēmumos.

No minētā secināms, ka atbildētājas ienākumi ir samazinājušies, savukārt prasītāja mantiskais stāvoklis uzlabojies. Šāds secinājums pamatots ar to, ka prasītāja deklarētie ienākumi no iepriekšējā sprieduma taisīšanas brīža ir palielinājušies no 133 Ls uz Ls 240 Ls, viņa apgādībā vairs nav citu bērnu, viņš ir realizējis divas automašīnas, tādējādi gūstot papildus ienākumus un vairs neuzturot tās. Prasītāja arguments par nepieciešamību veikt operāciju ir pamatots, jo to pierāda 2013.gada 26.novembrī izsniegtā Traumatoloģijas un Ortopēdijas slimnīcas izziņa (lietas 11.lapa) un Pacienta kartes izraksta (lietas 10.lapa), taču šie apstākļi prasītājam bija jau zināmi pirms tiesa ar /datums/spriedumu piedzina uzturlīdzekļus no prasītāja, līdz ar ko nav uzskatāmi par jauniem. Bez tam, no minētās izziņas izriet tikai tas, ka prasītājs ir uzņemts rindā uz plānveida operāciju un ārpus kārtas to var veikt par samaksu, taču tā nepierāda prasītāja teikto, ka operāciju ir nepieciešams veikt steidzami. Tiesa atzīst, ka šis apstāklis nevar būt par iemeslu, lai ar vēl nopietnākām slimībām slimojošam bērnam liegtu saņemt uzturlīdzekļus viņam nepieciešamā apmērā. Tiesa piekrīt atbildētājas pārstāves teiktajam, ka prasītājam ir pilngadīgi bērni, kas varētu sniegt materiālo palīdzību tēvam operācijas apmaksai. Tāpat tiesa piekrīt, ka prasītājs kā komersants var gūt papildus ienākumus, ko tiesas sēdē nenoliedza arī viņš pats.

Konvencijas par bērna tiesībām 27.panta pirmā daļa noteic, ka ikvienam bērnam ir tiesības uz viņa fiziskajai, psihiskajai, garīgajai, tikumiskajai un speciālajai attīstībai nepieciešamo dzīves līmeni. Atbilstoši minētā panta otrajai daļai, vecāki vai citas personas, kas audzina bērnu, ir pirmām kārtām atbildīgi par to, lai viņu spēju un finansiālo iespēju robežās bērnam būtu nodrošināti viņa attīstībai nepieciešamie dzīves apstākļi.

Pastāvot šādiem apstākļiem, tiesa atzīst, ka prasītājs nav pierādījis to, ka viņa spēja maksāt uzturlīdzekļus tiesas piespriestajā apmērā ir samazinājusies, līdz ar ko tiesai nav pamata apmierināt prasību. Prasītāja iebildumus pret atbildētājas aprēķināto un ar tiesas spriedumu apstiprināto bērnam nepieciešamo izdevumu apmēru, tiesa atzīst par nepamatotiem, jo prasītājs nevarēja konkrēti nosaukt, kas tieši ir nesamērīgs vai nelietderīgs šajā aprēķinā. Tiesas ieskatā atbildētājas iesniegtās izziņas par bērna veselības stāvokli (lietas 39.-41.lapa), kā arī iepriekšējā tiesas spriedumā konstatētie izdevumi, ir pietiekams pamats atzīt uzturlīdzekļa apmēru par atbilstošu bērna vajadzībām.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39.pantam no prasītāja valsts ienākumos piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 7,45 EUR. Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.^{1}panta pirmajai daļai prasītājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 189.-193.pantu, tiesa

n o s p r i e d a

Prasību noraidīt.

Piedzīt no /pers. A/ ***(/pers. A/)***, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7,45 EUR (septiņi *euro* 45 centi) apmērā.

Noteikt sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu labprātīgas izpildes 10 (desmit) dienu termiņu pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību Ventspils tiesā 20 (divdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, t.i., no 2014.gada 22.septembra.

Ventspils tiesas tiesnese S.Lucava